
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ 20-05-2004

Α. Σύμφωνα με ξένο συγγραφέα – παρατηρεί ο Παπανούτσος- ο βασικός λόγος που ο Δάσκαλος επαναπαύεται στις πνευματικές του κατακτήσεις είναι ότι οι μαθητές του δεν αποτελούν «όμοιούς» του, για να χρειάζεται να τους «ανταγωνιστεί».

Το παραπάνω ίσχυε κάποτε, πιστοποιεί ο δοκιμιογράφος, μα όχι σήμερα, που οι μαθητές είναι περισσότερο ενημερωμένοι-ας ευλογούν γι' αυτό τις διαρκώς αυξανόμενες πηγές πληροφοριών- και η φιλοσοφία του σχολείου έχει μεταβληθεί. Άλλωστε, ο σύγχρονος μαθητής δε διστάζει να αμφισβητήσει ακόμη και το Δάσκαλό του – «αυθεντία» για περασμένες εποχές.

Τέλος, ο δοκιμιογράφος προτρέπει το σύγχρονο Δάσκαλο να μην παρασυρθεί από τις έντονες κατηγορίες των συναδέλφων του προς τη νεολαία, αλλά με πειθώ, με το απτό παράδειγμά του και, κυρίως, με εμπιστοσύνη προς αυτόν, να προσεγγίζει το νέο άνθρωπο και να τον συνδράμει, προκειμένου να βρει το δρόμο του.

Β1. Ζούμε σε εποχή υπερπληροφόρησης. Δεν έχουν πολλαπλασιαστεί μόνον οι πηγές των πληροφοριών, αλλά έχουν τελειοποιηθεί και τα μέσα που τις εκπέμπουν και – κυρίως – η αμεσότητα και η διεισδυτικότητά τους, αφού δύνανται πια να μας «επισκέπτονται» παντού, και στους πλέον οικείους μας χώρους. Τα παραπάνω όχι απλώς διαφοροποιούν τις συνθήκες ζωής, αλλά και κάθε τομέα δράσης του σύγχρονου ανθρώπου, από την Εκπαίδευση έως την Εργασία, την Επιστήμη, τις Τέχνες, τα Γράμματα, τον Πολιτισμό. Σήμερα, ο άνθρωπος έχει μεταλλαχθεί. Κάποτε κινδύνευε από άγνοια, σήμερα από κορεσμό. Οφείλουμε, επομένως, να πασχίζουμε να μη γίνουμε παθητικοί δέκτες μηνυμάτων, αλλά ενεργοί συμμετοχοί της ίδιας της ζωής.

Β.2

Η δομή της δεύτερης παραγράφου είναι η εξής:
Θεματική περίοδος: «Αξιοπρόσεχτη εποχή»

**Λεπτομέρειες: «Γιατί σήμερα.....σπίτι»
Κατακλείδα – Συμπέρασμα: «Μπορεί λοιπόν..... «τεχνικής»».**

Η συγκεκριμένη παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων:

Αρχικά, με αιτιολόγηση, καθώς ο δοκιμιογράφος, στις λεπτομέρειες της παραγράφου, τεκμηριώνει γιατί δεν ισχύει, στις μέρες μας, η παντοδυναμία του δασκάλου. Στη συνέχεια, ο δοκιμιογράφος χρησιμοποιεί σύγκριση – αντίθεση, καθώς αντιπαραβάλλει τις δυνατότητες πληροφόρησης, στο παρελθόν και σήμερα. Τέλος, στην κατακλείδα – συμπέρασμα, προσδιορίζει τις ευκαιρίες - δυνατότητες του σύγχρονου μαθητή.

B.3

Η συλλογιστική του πορεία είναι παραγωγική, αφού ξεκινά από μια γενική διαπίστωση, συνεχίζει με μια μερική και καταλήγει σε συμπέρασμα, επίσης, μερικού χαρακτήρα.

Ο παραγωγικός αυτός συλλογισμός είναι έγκυρος, αφού οι προκείμενες και το συμπέρασμά του διέπονται από λογική και συνδέονται μεταξύ τους με τρόπο λογικό.

Επίσης, ο συλλογισμός είναι αληθής αφού τα στοιχεία του ανταποκρίνονται πλήρως στην πραγματικότητα. Από τα παραπάνω απορρέει πως είναι ορθός.

B.4. α i. Αναφορική λειτουργία της γλώσσας

ii. ... Ποιητική λειτουργία της γλώσσας

iii. ... Ποιητική λειτουργία της γλώσσας

iv. ... Ποιητική λειτουργία της γλώσσας

B.4. β. - παντογνώστης < πας + γνώστης (<γνωρίζω)

Προτεινόμενη λέξη : γνώση

- αποκλειστικά < από + * κλειστικά (< κλείω/κλείνω)

Προτεινόμενη λέξη : εσωκλείω

- εκπληκτικό < εκ + πληκτικό (< πλήσσω/πλήττω)

Προτεινόμενη λέξη : πλήξη

Γ. (Κάθε άρθρο προς δημοσίευση προϋποθέτει τίτλο).

ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ: 1. Προσφορά σύγχρονου σχολείου: α. για τη δημιουργική αξιοποίηση του πλήθους των πληροφοριών, που δέχονται οι τελειόφοιτοι, β. για την ομαλή κοινωνικοποίησή τους.

2. Γιατί το σύγχρονο σχολείο δεν ανταποκρίνεται πλήρως στα παραπάνω (σύντομη αναφορά, σε μεταβατική παράγραφο).

3. Αλλαγές που πρέπει να γίνουν σ' αυτό, προκειμένου ν' ανταποκριθεί στα παραπάνω.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Είναι βέβαιο πως το σύγχρονο σχολείο έχει κάνει βήματα προόδου, σε σχέση με το παρελθόν, αλλά όχι τα άλματα που θα έπρεπε.

1.α -Σχετική ενημέρωση, από την πλευρά του σύγχρονου σχολείου, για την ορθότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων πληροφοριών (είτε εντός, είτε εκτός του διδακτικού χρόνου).

- Μερική καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας και της πρωτοβουλίας των μαθητών, προκειμένου να αντισταθούν στο διαρκή καταιγισμό μηνυμάτων και στην παθητική αποδοχή τους.

- Σχετική εξοικείωση με τα σύγχρονα μέσα μετάδοσης πληροφοριών (ιδιαίτερα την Πληροφορική).

- Περιορισμένη ενημέρωση για τα πραγματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος, προκειμένου ο μαθητής να μάθει να διακρίνει το σημαντικό από το ασήμαντο, το υγιές από το μη υγιές.

1.β –Ανεπαρκείς αφορμές – ευκαιρίες υγιούς συναναστροφής.

- Μερική δημιουργία σχέσεων συνεργασίας και άμιλλας, μέσα στην τάξη.

- Σχετική τόνωση της αυτενέργειας, της πρωτοβουλίας των μαθητών (η ανεξαρτησία, απαραίτητη συνθήκη για την υγιή κοινωνικοποίηση).

- Μονοδιάστατες ευκαιρίες για υγιή πολιτικοποίηση (συμμετοχή στα κοινά του σχολείου, ενημέρωση για τα κοινά προβλήματα πέραν του σχολείου).

- Μερική καλλιέργεια της κοινωνικής συνείδησης .

- Μερική καλλιέργεια ηθικών αξιών – ανθρωπιάς.

- Σχετική ενίσχυση της δημιουργικότητας.

- Όχι πάντα ορθός επαγγελματικός προσανατολισμός και ρεαλιστική προετοιμασία για την αγορά εργασίας.

- Σχετική καλλιέργεια της οικουμενικής συνείδησης.

2. – Τεχνοκρατικός προσανατολισμός σύγχρονου σχολείου . Χρησιμοθηρική γνώση . Εξειδίκευση.

- Αναντιστοιχία εκπαίδευσης – κοινωνικοοικονομικών αναγκών του τόπου.

- Παρεχόμενες γνώσεις : συχνά αναχρονιστικές (ως προς το περιεχόμενο), μηχανιστικές (ως προς τον τρόπο μετάδοσης).

Υποβάθμιση της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας.

- Απουσία ουσιαστικής αγάπης για τη διδακτική πράξη, από μερίδα εκπαιδευτικών.

- Έλλειψη ίσων ευκαιριών (οικονομικές, κοινωνικές, γεωγραφικές διαφορές).

- Απουσία σύνδεσης σχολείου με τις σύγχρονες τεχνολογικές – επιστημονικές εξελίξεις, αλλά και με την κοινωνική – παγκόσμια πραγματικότητα.

- Μη ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας σχολείου. Σχολείο – εξεταστικό κέντρο.

3. – Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού θεσμού, ώστε ν' ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες. Αντιστοιχία σπουδών – οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών απαιτήσεων του παρόντος και του μέλλοντος.

- Ανθρωποκεντρικός προσανατολισμός σχολείου. Περιορισμός εξειδίκευσης.

- Ορθός και πλήρης επαγγελματικός προσανατολισμός.

- Παροχή ίσων ευκαιριών.

- Σύνδεση με καθημερινότητα.

- Ποικίλες δραστηριότητες, ενταγμένες στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ή παράλληλα με αυτό, με στόχο την καλλιέργεια των κλίσεων – ικανοτήτων κάθε μαθητή και τη βελτίωση των συναναστροφών του.

- Σχολείο, με στόχο τη διαμόρφωση υγιών προσωπικοτήτων (με κριτικό νου, φαντασία, δημιουργική διάθεση, κοινωνική συνείδηση, πολιτική – δημοκρατική συνείδηση, οικουμενική συνείδηση, αξίες – ιδανικά, ανθρωπιά).

- Σύνδεση με διεθνή πραγματικότητα και παγκόσμια προβλήματα.